

Ağustos'ta dış ticaret açığı yıllık bazda %42,7 daraldı.

TÜİK tarafından yayımlanan verilere göre Ağustos ayında ihracat yıllık bazda %2,3 artışla 22 milyar USD düzeyine ulaşırken, ithalat %10,7 gerileyerek 27 milyar USD seviyesinde kaydedildi. Böylece, dış ticaret açığı geçen yılın aynı dönemine kıyasla %42,7 daralarak 5 milyar USD oldu. Ağustos 2023'te %71,2 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, bu yılın aynı ayında %81,5 ile 2024'ün en yüksek seviyesine ulaştı.

Hizmetler dengesi kaynaklı revizyon...

TCMB'nin duyurusuna göre hizmetler dengesi kaleminin 2022 ve 2023 yılları ile 2024 yılının ilk 7 ayına ilişkin verileri TÜİK'in yayımladığı uluslararası hizmet ticareti istatistikleri çerçevesinde revize edildi. Böylece 2023 yılı için cari açık 45 milyar USD'den 40,5 milyar USD düzeyine indi. Ocak-Temmuz dönemine ilişkin cari açık da, 16 milyar USD'den 14 milyar USD seviyesine revize oldu.

Cari işlemler hesabı Ağustos'ta 4,3 milyar USD fazla verdi.

Cari işlemler hesabı Haziran ve Temmuz aylarının ardından Ağustos'ta da fazla verdi. Bu dönemde cari fazla 4,3 milyar USD ile piyasa beklentileri paralelinde ve son 5 yılın en yüksek düzeyinde gerçekleşti. Ağustos'ta dış ticaret açığında yıllık bazda kaydedilen düşüş ve turizm sezonunun etkisiyle olumlu bir görünüm sergileyen yolcu taşımacılığı gelirleri cari işlemler hesabını destekleyen başlıca kalemler oldu. Cari açık yılın ilk 8 aylık döneminde yıllık bazda %75,2 oranında daralarak 9,7

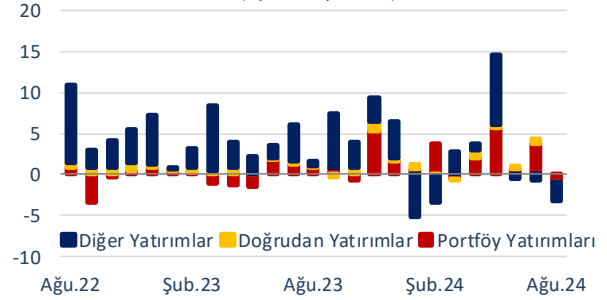
milyar USD olurken, 12 aylık kümülatif verilere göre 11,3 milyar USD ile Aralık 2021'den bu yana en düşük düzeyine indi.

Ağustos'ta net parasal olmayan altın ithalatı yıllık bazda %75,5 ile hızlı gerileyerek 750 milyon USD seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde net enerji ithalatı ise %6,9 artışla 3,9 milyar USD oldu. Böylece, altın ve enerji hariç cari fazla Ağustos'ta 9 milyar USD ile tarihi yüksek düzeyinde kaydedilirken, 12 aylık kümülatif verilere göre 49,2 milyar USD ile yaklaşık son 1,5 yılın en olumlu görünümü sundu.

Doğrudan yatırımlarda Mart'tan bu yana ilk kez net sermaye çıkışı kaydedildi.

Doğrudan yatırımlar kaleminde Ağustos'ta 62 milyon USD ile Mart ayından bu yana ilk kez sermaye çıkışı kaydedildi. Bu dönemde yurt içi yerleşiklerin yurt dışında net varlık edinimi 559 milyon USD olurken, yurt dışı yerleşiklerin yurt içine yönelik net sermaye yatırımları 261 milyon USD ile son 5 ayın en düşük düzeyinde gerçekleşti. Ağustos'ta yurt dışı yerleşiklerin net gayrimenkul alımları da 201 milyon USD ile Temmuz'a göre bir miktar yavaşladı.

Net Sermaye Girişi
(aylık, milyar USD)

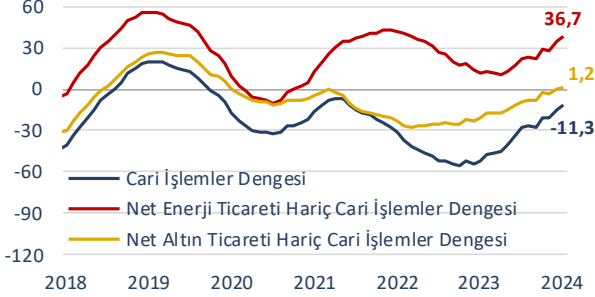

Portföy yatırımlarında son 15 ayın en hızlı net sermaye çıkışı gerçekleşti.

Portföy yatırımlarında net sermaye çıkışı Ağustos'ta 881 milyon USD ile Mayıs 2023'ten bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Ağustos ayının başında küresel piyasalarda yaşanan dalgalanma paralelinde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi

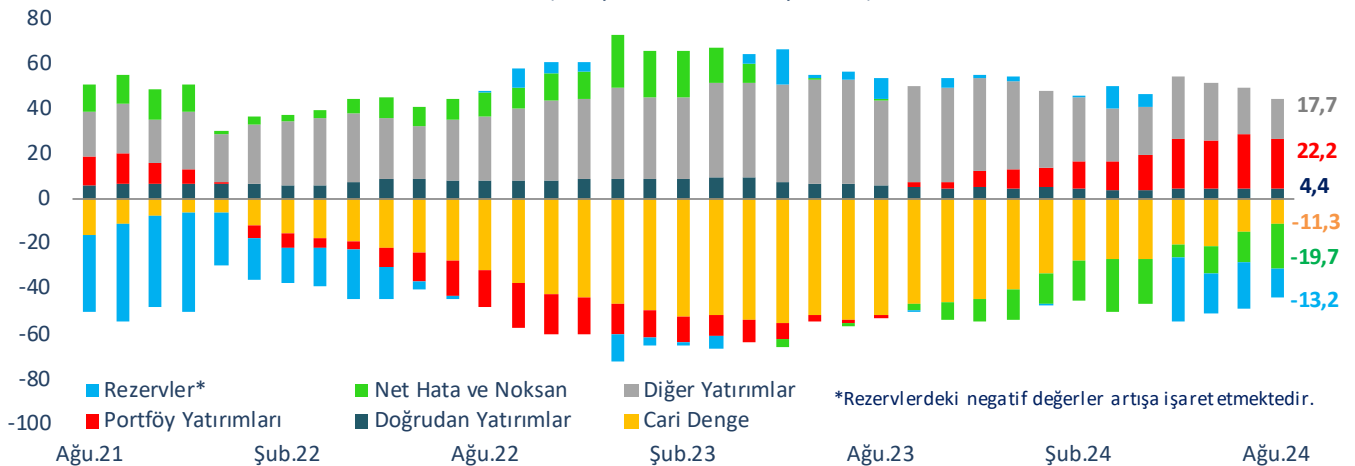
Cari İşlemler Dengesi

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

Net Sermaye Akımları

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

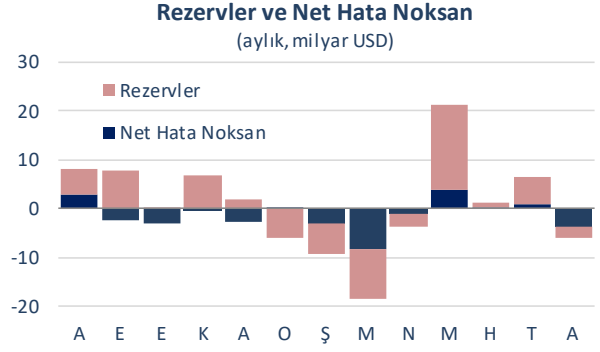
piyasasında net 627 milyon USD tutarında satış yaptıkları görüldü. Ağustos'ta borç senetleri kaleminde kaydedilen net sermaye girişi ise 413 milyon USD ile bu yılın en düşük seviyesinde kaydedildi. Bu dönemde genel hükümetin yurt dışına net 2,3 milyar USD geri ödeme gerçekleştirmesi borç senetleri kaleminde net sermaye girişini sınırlandırdı.

Diğer yatırımlarda net sermaye çıkışı hızlandı.

Diğer yatırımlar kaleminde Haziran'dan bu yana gözlenen net sermaye çıkışı Ağustos'ta hızlanarak 2,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde efektif ve mevduatlar kaleminde 1,8 milyar USD düşüş gerçekleşti. Krediler kaleminde de net sermaye çıkışı 292 milyon USD ile Ocak 2023'ten bu yana en yüksek düzeyinde kaydedildi. Ağustos'ta bankacılık sektörü ve genel hükümet yurt dışına sırasıyla net 626 milyon USD ve 133 milyon USD geri ödeme gerçekleştirirken, diğer sektörler yurt dışından net 561 milyon USD borçlandı. Bu dönemde 12 aylık kümülatif verilere göre uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %144,7, diğer sektörlerde %105,4 oldu.

Rezervler ve net hata noksan...

Mayıs ayından bu yana artış kaydeden rezerv varlıklar finansman kalemlerindeki sermaye çıkışları paralelinde Ağustos'ta 2,5 milyar USD azaldı. Böylece, rezerv varlıklar yılın ilk aylarındaki çıkışlarla birlikte Ocak-Ağustos döneminde toplam 3,4 milyar USD gerilemiş oldu. Net hata ve noksan

kaleminde Ağustos'ta 3,7 milyar USD, yılın ilk 8 aylık döneminde de 11,8 milyar USD sermaye çıkışı kaydedildi.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü verilere göre Eylül ayında yıllık bazda ihracat %1,8, ithalat %1,4 daraldı. Böylece, yılın başından bu yana genel olarak daralma eğilimi sergileyen dış ticaret açığı Eylül'de yıllık bazda %0,5 ile sınırlı da olsa artış kaydederek 5,1 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Turizm sezonunda da sona gelmesinin etkisiyle hizmet gelirlerinin izleyen aylarda azalmasını ve cari işlemler dengesinin yeniden açık vermeye başlamasını bekliyoruz. TCMB'nin Ekim ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'ne göre katılımcılar cari açığın yılsonunda 20,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşmesini öngörüyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Ağustos 2024	Ocak - Ağustos 2023	Ocak - Ağustos 2024	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	4.324	-38.925	-9.665	-75,2	-11.250
Dış Ticaret Dengesi	-2.911	-68.629	-38.550	-43,8	-56.265
Hizmetler Dengesi	8.696	37.387	39.205	4,9	58.521
Seyahat (net)	6.793	27.859	30.601	9,8	44.336
Birincil Gelir Dengesi	-1.475	-7.968	-10.365	30,1	-13.823
İkincil Gelir Dengesi	14	285	45	-84,2	317
Sermaye Hesabı	-15	-144	-120	-16,7	-181
Finans Hesabı	645	-44.842	-21.552	-51,9	-31.169
Doğrudan Yatırımlar (net)	62	-2.869	-2.617	-8,8	-4.436
Portföy Yatırımları (net)	881	-927	-15.010	1.519,2	-22.222
Net Varlık Edinimi	667	1.115	9.869	785,1	11.826
Net Yükümlülük Oluşumu	-214	2.042	24.879	1.118,4	34.048
Hisse Senetleri	-627	98	-1.898	-	-609
Borç Senetleri	413	1.944	26.777	1.277,4	34.657
Diğer Yatırımlar (net)	2.212	-22.425	-506	-97,7	-17.686
Efektif ve Mevduatlar	1.786	-14.582	10.143	-	1.235
Net Varlık Edinimi	891	7.748	9.965	28,6	6.386
Net Yükümlülük Oluşumu	-895	22.330	-178	-	5.151
Merkez Bankası	-817	13.541	-8.527	-	-8.556
Bankalar	-78	8.789	8.349	-5,0	13.707
Yurt Dışı Bankalar	-374	6.223	4.750	-23,7	8.719
Yabancı Para	786	3.830	1.794	-53,2	5.107
Türk Lirası	-1.160	2.393	2.956	23,5	3.612
Yurt Dışı Kişiler	296	2.566	3.599	40,3	4.988
Krediler	292	-2.379	-12.977	445,5	-21.867
Net Varlık Edinimi	94	-233	428	-	-999
Net Yükümlülük Oluşumu	-198	2.146	13.405	524,7	20.868
Bankacılık Sektörü	-626	1.795	12.641	604,2	18.454
Bankacılık Dışı Sektörler	561	814	789	-3,1	1.315
Ticari Krediler	144	-5.410	2.365	-	2.876
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-10	-54	-37	-31,5	70
Rezerv Varlıklar (net)	-2.510	-18.621	-3.419	-81,6	13.175
Net Hata ve Noksan	-3.664	-5.773	-11.767	103,8	-19.738

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.